

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Aşağıda yer alan sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim Yumaklı tarafından Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması hususunu arz ederim.

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili

Tarımın görünmeyen ama vazgeçilmez aktörlerinden biri olan arılar, bugün büyük bir ekolojik felaketin sessiz habercisi haline gelmiştir. 12 Haziran 2025 tarihinde kamuoyuna yansıyan açıklamalarda, Hacettepe Üniversitesi Arı ve Arı Ürünleri Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Aslı Özkırım, Karadeniz Bölgesi'nde arı kolonilerinin kış sonrası yüzde 50'den fazlasının yok olduğunu ifade etmiştir. Bu açıklama, yalnızca arıcılık sektörü açısından değil; gıda arzı, tarımsal üretim, kırsal ekonomi ve ekosistem dengesi açısından da ciddi bir alarm niteliği taşımaktadır.

Zira arılar, yalnızca bal üretiminin değil meyveden sebze, yem bitkisinden baharatlara kadar sayısız ürünün tozlaşmasını sağlayarak tarımsal verimin ve biyolojik çeşitliliğin temel dayanaklarından biridir. Birleşmiş Milletler verilerine göre, küresel tarımsal üretimin yüzde 75'i arıların da içinde olduğu tozlayıcı canlılara bağlıdır. Türkiye ise 8 milyon kovan varlığı ile dünyada ilk üç ülke arasında yer almakta, yılda yaklaşık 100 bin ton bal üretmektedir. Ancak bugün yalnızca Karadeniz değil, Trakya, Kırklareli ve Akdeniz bölgelerinde de ciddi koloni kayıpları yaşanmaktadır. İklim değişikliğine bağlı ani sıcaklık dalgalanmaları, kuraklık, dolu ve don olaylarının yanı sıra kontrolsüz pestisit kullanımı arı sağlığını tehdit etmektedir. Bazı bölgelerde bu kayıplar yüzde 50'ye ulaşmış; üreticiler bu durumu "göz göre göre gelen çöküş" olarak tanımlamıştır.

Arı ölümlerine ilişkin veri, denetim, destekleme ve önleme politikalarının açıklığa kavuşturulması, arıcılık sektörünün iklim krizine karşı nasıl korunacağına dair kamuoyunun bilgilendirilmesi elzem hale gelmiştir.

Bu bağlamda;

- 1) Prof. Dr. Aslı Özkırım'ın Karadeniz bölgesinde arı kolonilerinin %50'den fazlasının kış sonrası yok olduğu yönündeki açıklamaları Bakanlığınızca doğrulanmakta mıdır? Elinizde bu durumu destekleyen bilimsel veya saha verileri var mıdır?
- 2) 2025 yılı itibarıyla arı ölümleri en yoğun hangi illerde görülmüştür? Bu kayıpların aylık ve yıllık dağılımına ilişkin Bakanlığınızda güncel veri seti mevcut mudur?
- 3) Ani mevsim değişiklikleri, don ve dolu gibi ekstrem hava olaylarının arı ölümleri üzerindeki etkisini analiz eden bir tarımsal meteoroloji entegrasyon çalışması yapılmış mıdır?
- 4) İklim kaynaklı etkilerin yanı sıra pestisit kullanımı ve tarım ilaçlarının arı sağlığı üzerindeki etkilerini izleyen bir ulusal ekosistem izleme sistemi mevcut mudur? Varsa hangi kurumlarca yürütülmekte, ne tür veriler toplanmaktadır?

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili

- 5) Arı ölümleriyle mücadelede Bakanlığınız tarafından yürütülen veya planlanan erken uyarı sistemi, mevsimsel risk haritalaması, bölgesel takip takvimi gibi bir yapı var mıdır?
- 6) Arıcılara ve tarım sektörü çalışanlarına yönelik eğitim, bilgilendirme ve danışmanlık programları uygulanmakta mıdır? Bu programlar hangi illeri kapsamakta, hangi kurumlarla iş birliği yapılmaktadır?
- 7) Arı kolonilerinin iklim stresine dayanıklılığını artırmaya yönelik olarak yerli arı ırklarının korunması ve geliştirilmesi için genetik ıslah projeleri yürütülmekte midir?
- 8) Türkiye Arı Yetiştiricileri Merkez Birliği ve üniversitelerle (örneğin Hacettepe, Namık Kemal) ortak yürütülen izleme projeleri nelerdir? Bu projelerde kullanılan örnekleme sayısı, coğrafi dağılım ve değerlendirme metodolojisi nedir?
- 9) 2025 yılında mevsimsel arı ölümleri nedeniyle bal üretiminde öngörülen kayıp miktarı nedir? Bu kaybın iç piyasada gıda fiyatlarına, üretici gelirine ve arz güvenliğine etkisi analiz edilmiş midir?
- 10) İklim değişikliğiyle mücadele stratejileri ve tarımsal destek mekanizmaları içerisinde arıcılığa yönelik özel tedbirler planlanmakta mıdır? Bakanlığınız bünyesinde bu kapsamda hazırlanmış bir stratejik yol haritası bulunmakta mıdır?